

tike. Ta bacil je namreč tisto nesrečno zlo, ki je inficiral vrste drž. nameščencev in ki je v prvi vrsti kriv, da je naš današnji položaj tako silno obupen.

Nič ni bolj klavnega in žalostnega na svetu, nego je inteligenten človek — državnik, ki je postal trepetajoč suženj političnih mogotcev, ki je zaslepljen tako zelo, da ne razločuje več med moralnim in nemoralnim, ki v svoji fanatični strasti pozablja na človeško dostojanstvo, se poniža do ostudnih denunciacij in pade slednjič tako daleč, da mu ne zadrhti noben človeški žarek več v duši, kadar ubija eksistence svojih tovarišev in življenja njihovih rodbin. **En odstotek takih drž. nameščencev pritira na kant ugled vsega stanu.**

Da pa bomo mogli drž. nameščenci izlečiti rane, iz katerih krvavimo danes, je potrebno, da se združujejo po svojih strokah v krepka in neodvisna združenja, kjer naj bi se reševala specialne težnje in zadeve drž. nameščencev dotične stroke. **Vsa strokovna združenja pa naj bi se spojila v mogočno Zvezo strokovnih organizacij vseh drž. nameščencev, kjer naj bi se reševale skupne zadeve in ki naj bi bila kulminacija moralnih sil celokupnega našega stanu.** Edino ta sistem organiziranja zamore biti odrešen za drž. nameščence.

Trnjeva pot slovenskega učiteljstva pred vojno — komu ni znana?

Po svojem posebnem in delikatnem značaju je učiteljska stroka izpostavljena kakor nobena druga osobiti pažnji javnosti, zlasti politični.

Kulturni pojavi v narodu so s političnim gibanjem tako nerazdružljivi, da se interesni sferi obeh često docela krijeta in medsebojno dopolnjujeta. In ako se razvijajo narodne sile nemoteno v normalnem teku in po naravni poti, potem najde kulturna linija vedno svoj aдекватni izraz v politični liniji naroda.

Zato ni čudno, če si prizadeva vsaka politična smer osvojiti v prvi vrsti vse faktorje, ki so merodajni za kulturno življenje naroda. Izrazita, nova politična smer, ki hoče nagloma preobraziti obstoječi družabni red, se nasloni predvsem na kulturo; in ako ta v svoji strukturi ni zmožna, da bi mogla tvoriti temelj novega reda, si ustvari nova politična smer tudi novo kulturo, ki tvori idejno zvezo z njeno smerjo.

To nas uče zlasti nazorno francoska, še bolj pa ruska revolucija, ki je vpregla v svojo politično ideologijo kulturne ustanove in pokrete vseh vrst: od šole, gledišča, literature, glasbe in upodablajoče umetnosti, pa do filma. In vsi ljudje, ki vstvarjajo na novem liku ruske kulture, morajo stati v službi vladajoče politične ideologije, ali pa jim je javno umetniško ustvarjanje onemogočeno.

Slovensko učiteljstvo je stalo do preobrata med dvema glavnima političnima silama, kakor med mlinskimi kamni.

Ta pozicija slovenskega učitelja je našla s svojim tedanjim političnim miljejem vred interpretira celo v slovenski literaturi, v »Hlapcih«, ki jih je napisal Ivan Cankar, ta najčistejši sin slovenskega naroda in bičar vsega, kar je bilo bolnega v slovenskem javnem življenju. In v tej poziciji, v tem miljeju je zalotila slovensko učiteljstvo nova doba, ki je nastala z ujedinjenjem južnih Slovanov v eno državo. In kakor je našla nova doba ves slovenski narod politično nepripravljen, vsled česar je šla slovenska politika svojo staro smer naprej tudi v novi dobi in hodi v tej smeri, ki se prav nič ne razlikuje od one neslavne, pritlikave politične borbe pred dvajsetimi leti, še danes, tako je

hodilo tudi učiteljstvo v svoji organizaciji še vedno ista pota, kakor jih je hodilo v dobi, ko je pisal Cankar »Hlapce«.

Goli slučaj je nanasel, da je novi uradni zakon oziroma prevedba zalotila učiteljstvo in njegovo organizacijo v okolnostih, ki so imele za posledico, da je učiteljstvo pri prevedbi doseglo prav lepe uspehe. Toda to se je po drugi strani maščevalo nad učiteljstvom s tem, da so divjale nad tem stanom pobesnele politične persekucije, kadarkoli se je menjal vladni režim. Učiteljske organizacije, ki so bile opredeljene in ki so se naslanjale na program političnih strank, so te persekucije, če ne že naravnost, pa vsaj prikrito podpirale na način, ki bi ga ne mogla zagovarjati nobena strokovna organizacija. Učiteljstvo je molčalo, dokler ni nenadoma v celoti kot stan občutilo ali vsaj slutilo, da plačuje račune nestanovske in nestrokovne politike v svojih organizacijah učiteljstvo samo; danes pripadniki ene, jutri pripadniki druge politične smeri, kar je resno ogrožalo najvitalnejše interese celokupnega stanu. To je rodilo med članstvom UJU odpor proti vodstvu organizacije in njegovemu postopanju. To nezadovoljstvo pa je dalo povod, da se je pričelo v okrajnih učiteljskih društvih na deželi novo gibanje, ki je stremelo za tem, da se učiteljska organizacija emancipira in otrese vseh političnih vplivov ter da se nadomesti strankarska politika v organizaciji s čisto profesionalno politiko. Sad tega zdravega gibanja je bila takozvana deklaracija, za katero je dalo iniciativo učiteljstvo mežiškega okraja.

S to deklaracijo, za katero se je vodila v učiteljski organizaciji med pristaši stare in nove smeri, med antideklaraši in deklarasi ljuta borba, je stopilo slovensko učiteljstvo na novo pot. Tradicije, ki so bile programatične v učiteljski organizaciji izza dobe Cankarjevih »Hlapcev«, so bile zlomljene na letošnji celjski skupščini UJU, ko se je izrekla ogromna večina slovenskega učiteljstva za deklaracijo, ki je dobila tekem večmesečne borbe izčiščeno stilizacijo.

S tem dnem in s tem faktom pa je stopila učiteljska organizacija v naše vrste strokovnih organizacij ostalih drž. nameščencev. S tem ni pridobila samo učiteljska organizacija, temveč tudi naša in sploh vse organizacije drž. nameščencev. Naše vrste so se s tem okrepile številčno in kar je še večjega pomena, pridobile so kvalitativno. Sveža moralna moč učiteljske organizacije bo brezdvomno blagodejno vplivala na vse organizacije drž. nameščencev in na naše javno življenje sploh.

Učiteljski kongres, ki se je vršil ta mesec v Beogradu sicer ni še docela razčistil vprašanja o profesionalni politiki za vse organizacije učiteljskega stanu v naši državi, toda uverjeni smo, da bo nova smer ljubljanskega poverjenstva osvojila tudi učiteljstvo v ostalih pokrajnih naših državah.

Strokovne organizacije drž. nameščencev so dolžne podpirati učiteljstvo na njegovih novih potih v lastnem interesu, v interesu celokupnega stanu drž. nameščencev, v interesu vsega duševnega delavstva naše države, v interesu zatiranih intelektualnih plasti naroda, ki so bile še vsekdar pionir na kulturni zgradbi vsakega naroda.

Mi pozdravljamo učiteljstvo na novi poti, ker je ta njegova nova pot tudi naša pot in ker so njegovi cilji tudi naši cilji. Želimo iskreno, da bi se na tej poti ne ločili nikdar več.

»Poštni Glasnik«, stanovsko in strokovno glasilo Zveze poštinskih organizacij za Slovenijo v Ljubljani, št. 17, z dne 1. sept. 1926.

Škandalozne razmere na državnih šolah v Prekmurju.

Res žalostne so razmere na državnih šolah v Prekmurju.

Znano je, da so dobivale državne osnovne šole tako male kredite, da se ni moglo s temi izhajati, in so jih morali šolski upravitelji zalagati s svojim denarjem in dr.

Z buĝetnim letom 1926/27 so se razmere še poslabšale, krediti se izplačujejo četrtletno in se morajo v istem času porabiti, v nasprotnem slučaju zapadejo. Prekoračiti svote, ni dopustno oziroma, ako se jo prekorači, mora šol. upravitelj plačati sam račune.

Kako velike so četrtletne postavke za enorazrednico za stvarne šolske in pisarniške potrebščine: 40 Din (beri štirideset dinarjev), šolarska in učiteljska knjižnica

40 Din, čiščenje uradnih prostorov, t. j. pometanje razreda, ribanje, metle, milo, dimnikar, snaženje greznic 40 Din, učita 40 Din, kurjava in razsvetljava 600 Din. Za dvorazrednico so iste postavke po 60 Din oziroma 900 Din. Koliko se da za ta denar nabaviti lahko izračuna vsakdo sam.

Nahajamo se pred začetkom šol. leta in vse državne šole so brez uradnih knjig in spisov, ker za 40 Din oziroma 60 Din se ne dobi niti razredniških knjig za 1 razred. Razsajala je po Prekmurju epidemija, niti ena šola se ni mogla pobeliti ali vsaj poribati, ker ni kreditov.

Sredi zime se bodo šole zaprle, ker ne bo drv. Opozarjamo vse merodajne činitelje, da ukrenejo vse potrebno, da se nedostaki popravijo.

Nezaslišana krivica učiteljem, potrjenim k vojakom.

Čakal in pričakoval sem, da izpregovori kak drug tovariš besedo o krivici, ki se godi onim mladim učiteljem, ki so dopolnili 21. leto starosti ter bili potrjeni k vojakom. Dovoljujem si namesto prizadetih izpregovoriti par besedi z namenom, da izprevidimo krivico, ki se jim godi kot posledica izvajanja določil čl. 4. točke 5. in čl. 133. točke 10. činov. zakona.

Člen 4. točka 5. pravi: »Drž. uslužbenec ne more postati, kdor je dovršil 21. leto starosti, pa še ni odslužil svojega roka pri vojski ali ni vojaške službe oproščen.« Slično veli člen 133. točka 10., namreč: »Po zakonu samem prestane služba, če dovrši uslužbenec 21. leto starosti, ako po odredbah vojaškega zakona ni odslužil svojega roka ali ni oproščen vojaške službe.«

Že tri leta obstoja činovniški zakon, a šele letos, tretje leto, so iztaknili te krute točke zakona, komaj letos naj bi se izvajale, poprej nepojmovane ali so bile spregledane posledice teh določil. Po odloku velikega župana mariborske oblasti P. br. 4710/1-26 z dne 3. 8. 1926 so morali šolski upravitelji pod osebno odgovornostjo pravočasno prijaviti take slučaje, torej prijaviti učitelje, ki so dovršili 21. leto starosti, pa še niso odslužili po odredbah voj. zakona svojega roka ali niso oproščeni vojaške službe. Take učitelje je pozvati, da iz navedenega vzroka takoj podajo ostavko na drž. službo, ker jim sicer po čl. 133. točka 10 prestane služba.

Po čl. 12. čin. zakona mora vsakdo, kdor vstopi v drž. službo, tozadevni prošnji priložiti potrdilo pristojnega oblastva o ureditvi vojaške obveznosti. Omenjam ta člen, ker prihajajo iz naših učiteljskih ponajveč učitelji, ki v letu mature še ne dopolnijo 21. leta starosti ter v istem letu še ne stopijo v 22. leto starosti. Zato isto leto po čl. 9. zakona o ustroju vojske in mornarice v mirnem času še niso vojaški obvezniki ter po čl. 5. pravila o rekrutovanju niso v istem letu še podvrženi rekrutovanju. Vse to pa ima za posledico, da bodo mladi tovariši učiteljevali eno ali več let, kakor bodo pač že pri prvem ali šele pri naknadnih naborih morda potrjeni k vojakom ter jim bo zato prej ali slej prestala drž. služba. Čuden pojem: ko si potrjen k vojakom in postaneš aktivni državni brambovec, te v priznanje tvoje vojaške sposobnosti, z istočasno ločitvijo od manj ali več ugodnega civilnega življenja in vsaj v pričetku manj ugodnim vojaškim življenjem — degradirajo s prestanjem drž. službe. Ali si kot vojak morda v kaki drugi kot državni službi? A najhujše zlo: Dopolnil si 21. leto starosti ter bil potrjen k vojakom; v trenutku izreka »sposoben« si po dobesednem tolmačenju navedenih določil prenehal biti drž.

uslužbenec. Kdaj boš vpoklican, to določil šele komanda vojnega okruza, morda 1. novembra istega, morda šele drugega leta. Lahko se ti dogodi, da si več mesecev, morda nad 1 leto brez službe in plače. Na tak način nastaja nova vrsta »učiteljev na razpoloženju« brez plače. Šola izgubi učitelje in preden se »od Poncija do Pilata« izvrši imenovanje nove učne osebe, koliko trpi s tem šolski pouk. Ubogi, na cesto vržen učitelj, pa sme le od daleč gledati šolo, je brez dela, pa tudi brez plače in morda celo brez stanovanja. Ljudstvo vse to opazuje in sodi po svoje. Ubogi tak tovariš, zdí se mi, je postal preganjanec države same, države, kateri je in bi rad služil!

Omenim mimogrede, da smatram tolmačenje teh določil po prosvetnem odd. marib. oblasti, namreč, da učitelj, 21 let star in potrjen k vojakom, preneha biti drž. uslužbenec z dnem svoje vojaške potrditve, v smislu navedenih členov čin. zakona popolnoma za pravično, nikakor pa ne za pravično. Utemeljil sem to že poprej. Kriva je pa temu zakonodaja.

Pravilnost tega naziranja je podana v sledečih točkah: 1. Odločilen je časovni moment — dopolnitev 21. leta starosti k vojakom potrjenega učitelja. 2. Odločilno je dejstvo, da takega k vojakom potrjenega učitelja ni več smatrati kot vojaške službe oproščenega, kajti glasom čl. 50. voj. zakona so vojaške službe oproščeni: začasno nesposobni do dovršenega 25. leta starosti, stalno nesposobni in ženske vobče. — Zato pa iz teh dveh točk tim glasneje kriči krutost označenih členov čin. zakona in iz teh dveh točk tudi posnamemo, čemu in kje je treba nastopiti, da dosežemo odpravo te krivice. Doseževa se mi, da zakonodajalci niso mislili tako kruto ozir. niso dogledali nezaslišno krivičnih posledic točnega izvajanja teh določil.

K sklepu: Da čimprej vsaj deloma pridemo v okom novim slučajem izvajanja teh določil naj se izposluje sledeče: Prosvetna oblast naj stopi takoj v stik z vojaško oblastjo, katera izvoli vojaške vpoklice učiteljev določiti v najkrajšem času po rekrutovanju, recimo vsako leto 1. avgusta, do katerega časa je učitelju priznati službo in plačo, za kar bi trebalo seveda tudi odobritve prosv. ministrstva in glavne kontrole. V tem smislu si predstavljam prvi in najkrajši izhod iz tega grozečega položaja mlajšega učiteljstva. V takih in sličnih, naše bitje in živje pretresujočih vprašanjih strnimo naše vrste. Proč z vprašanji in očitki: v katero politično »mavho« spadaš! Od UJU pov. Ljubljana pričakujemo, da v tem vprašanju energično povzdigne svoj glas ter odneha šele ob dosegi uspeha! Mirko Vauda.

Učiteljska Samopomoč.

(Poročal tov. Ivan Kocijančič na obnem zborni dne 18. julija 1926 v Celju.)

(Dalje.)

Pregled članstva. — Posmrtnine.

Statistika nam kaže:

1. januarja 1923 je bilo 508 članov, posmrtnina 1016 Din. 1. januarja 1924 je bilo 574 članov, posmrtnina 1148 Din. 1. januarja 1925 je bilo 746 članov, posmrtnina 1492 Din. 1. januarja 1926 1705 članov, posmrtnina 8525 Din. 18. julija 1926 je bilo 1936 članov, posmrtnina 9680 Din. V vsi dobi se je dvignilo članstvo za 1428 članov, posmrtnina pa za 8664 Din, kar je skoro desetkratni znesek posmrtnine iz leta 1923. Društvena uprava je nakazala posmrtnine takoj, ko je prejela od dedičev za izplačilo potrebne listine, to je sprejemni list in mrljski list. Do danes 18. julija 1926 je bilo 119 smrtnih slučajev. Na posmrtninah so prejeli dediči 209.367 Din.

Umrlji člani.

V pretekli dobi je iztrgala smrt iz naših vrst 37 članov, in sicer v letu 1923. 6 članov: Josip Brgant, Grosuplje, Franc Fabinc, Ljubljana, Vida Skalovnik, Kapele, Anton Miklavčič, Kobarid Emerik Moric, Št. Peter in Andrej Šest. Cerknica; v letu 1924. 6 članov: Milka Baša, Ptuj, Gabrijel Grilec, Studenec, Jakob Dimnik, Ljubljana, Martin Šalamun, Ptuj, Ivan Cerar, Črnuče in Stjepan Dobrinič. Šot; v letu 1925. 13 članov: Kristina Berthold, Plištajn, Karl Gaischeg, Mar-

bor, Ivan Thuma, Prevalje, Marija Feigel, Slov. Bistrica, Jurij Erker, Stara cerkev, Edvard Bohinc, Ljubljana, Fran Stergar, Ljubljana, Mina Kristl, Slov. Bistrica, Ludovika Borštink, Ljubljana, Martin Vodečnik, Maribor, Anton Gselman, Vurberg, Anica Cizej-Brišnik, Orla vas in Janez Stibler, Maribor; v letu 1926. do danes 12 članov: Avgust Tominc, Globoko, Antonija Dedič, Bočna, Ernest Cigoj, Ljubljana, Blaž Tominc, Globoko, Ivan Štukelj, Frankolovo, Ant. Javoršek, Ljubljana, Slava Jakovec, Senovo, Josipina Sivka, Št. Jurij, Ivan Velenič, Ljubljana, Karolina Wudler, Petrovče, Valentina Jurčec-Bučar, Kostanjevica in Antonija Horvat, Ljubljana.

Prosim Vas, da se v znak počaščenja njih spomina dvignete raz sedežev in jim zakličete: Slava! Vsem preostalim naše iskreno sožalle!

Izključitve (izstopi).

Omeniti mi je še, da je nekaj članov U. S. prav malomarno vršilo svoje društvene dolžnosti. Teh članov niso ganile ne položnice in ne pismeni opomini. Dolžni zneski so bili od dneva do dneva večji. Pri nakazilih posmrtnin je društvo štelu tudi te malomarneže. Končno ni odoboru kazalo drugega, da je slabe plačnike — neplačnike izključil iz društva. Vsem času od ustanovitve v letu 1898. do danes je izstopilo ali bilo izključenih 96 članov.

== Šolski upravitelji in upraviteljice, naročite šolske potrebščine pri Učiteljski tiskarni! ==

od tega v zadnji triletni dobi 40 članov in samo v letu 1926. 19 članov. Ti bivši člani U. S. gotovo niso prečitali § 9. d društvenih pravil, pravega tovarišstva pa tudi nočejo poznati.

Denarni promet. — Rezervna zaloga.

Kakor je pridobila U. S. v zadnjih letih veliko novih članov, tako je tudi v gmotnem ozirju dobro napredovala. To razvidimo iz sledečega: V letu 1923. je

Splošne vesti.

— *Izjava ministra prosvete g. M. Trifunovića o novem šolskem zakonu.* Urednik »Narodne Prosvete« je posetil g. min. prosvete in ga v prvi vrsti prosil pojasnila v zadevi šolskega zakona. Gosp. minister je izjavil, da se sestane narodna skupščina 20. oktobra in na to l. nov. Nadalje je izjavil: Uvidevam nujno potrebo novega zakona. Imamo več projektov, ki jih hočem proučiti in vzeti iz njih vse najboljše. Glavno je, da smo na jasnem v načelnih vprašanjih n. pr. glede vzdrževanja šol, nadaljevalnega šolstva itd., ostalo je gotovo za dobro redakcijsko zakona. Projekt hočem izdelati v sporazumu z učiteljskim Udruženjem, da bo ono lahko vneslo vanj svoje znanje, izkustva in učiteljske zahteve in resolucije. Istočasno s tem zakonom moramo obravnavati zakon o učiteljskih in srednjih šolah, ker so z njim v organski zvezi.

— *Ministrstvo prosvete je otvorilo meščanske šole v Mežici, srez Dravograd, na Rakeku, srez Logatec in v Trbovljah, srez Laško.* Načelno je odločeno, da se premesti mešč. šola iz Dolnje Lendave v Beltince (kadar bodo tam prostori).

— *Kaj se plača s članarino?* P. n. članstvu naznanjamo, da odpade od mesečnega organizacijskega prispevka poverjeništvu v znesku Din 11.— na sledeče: na tisk Učit. Tovariša Din 4.50, na tisk Popotnika Din 4.—, na učit. naraščaj Din 1.—, na centralo UJU v Beogradu kot članarina Din 1.— in na Poverjeništvu UJU Ljubljana Din 0.50. Toliko v vednost, da ne bo mogoče napnečnega tolmačenja.

— *Za predlagani sestanek l. 1919.* upokojenih a potem na dinarsko penzijo prevedenih učiteljev prišlo se je samo 5 tovarišev in 1 tovarišica, vsi iz mariborske okolice; iz ostale Slovenije pa niti eden prizadetih tovarišev. Čudno, gospoda je baje zadovoljna s svojo usodo in res mirno čaka, da bodeta finančno ministrstvo in delegacija prav sama skrbela — kakor se je to svoj čas javno obetal — da se dolžna razlika izplača. Toda kedaj le? — Nadaljne priglavitve je pošiljati na naslov: I. Ribteršič, nadučitelj v p., Celje, Prešernova ul. 6. II.

† *Paulšek Ivan.* Ko se je dne 11. avg. t. l. po Mariboru nenadoma raznesla žalostna vest, da je v bolnici preminul znan in priljubljen šolski upravitelj v p., g. Ivan Paulšek, so mi nehote prišle na misel besede sv. pisma, ki pravi: »Tisti, ki so jih mnogo učili v pravici, se bodo svetili kakor zvezde na nebu.« In blagopokojni Ivan Paulšek jih je res mnogo učil, a ne samo otroke, marveč tudi odrasle. — Rojen l. 1850. v Žalcu, je najprej obiskoval nižjo realko v Celju in nato učiteljsko v Zagrebu. Pred dovršenimi študijami je moral k vojakom, da odsluži triletni kadroški rok. Po vojaški službi ga je ljubezen do učiteljskega stanu pripeljala nazaj na učiteljsko, kjer je l. 1876. položil zrelostni izpit. Služboval je 5 let v St. Ilju v Slov. goricah in potem celih 40 let v Račjem. — Njegovo učiteljevanje ni bilo posebno prijetno, kajti v Račjem je moral narod šole navaditi na šolo in dolga leta je poučeval razred, ki je štel okrog 150 učencev. Tako težavno delo je mogel dalje časa opravljati le mož, ki je s celim srcem ljubil narod in mladino, ki je čislal svoj stan in ki je bil vrhu tega od narave obdarovan z močnim telesom in krepko voljo. Toda korenjaku Paulšku je bila šolska soba s 150 učenci še preozek delokrog in razširil ga je zato na gospodarsko in narodno polje. Lepi sadosnosniki, številni čebelnjaki, požarna bramba, kateri je bil ustanovitelj, in zavednost

bilo 21.717.50 Din denarnega prometa, čisti donos v tem letu 2011.59 Din. V letu 1924. je bilo 52.990.36 Din denarnega prometa, čisti donos v tem letu 14.754.33 Din. V letu 1925. je bilo 527.535.02 Din denarnega prometa, čisti donos v tem letu 105.834.46 Din do danes leta 1926. je bilo 607.261.08 Din denarnega prometa.

Vsa društvena imovina (rezervna zaloga) je znašala 31. decembra 1925 131.796.52 Din.

prebivalstva njegove šolske občine so zanesljive priče njegovega uspešnega izvenšolskega delovanja. S posebno vnmom je gojil čebelice. Njegova ljubezen do teh živalic je bila nekaj naravnega; bil je sam marljiv kakor čebelica, ljubil je lepo prirodo, kakor jo ljubijo čebelice in imel je smisel za skupnost kakor one. Čebelarstvo je razširil daleč izven svojega šolskega okoliša in smemo ga imenovati apostola umnega čebelarstva v zahodnjem delu Dravskega polja in iztočnega Pohorja in gotovo bi bil danes marsikateri kraj brez čebel, ako bi jih ne bil pokojnik ljudem naravnost vsiljeval. Mnogobrojne znanice in prijatelje je učil s svojim vzgledom in ljubeznivo besedo, kako mora človek živeti, da izpolni svojo življensko nalogo in da je srečen on in njegova okolica. Resnično veselje je zavladalo povsod, kamor je prišel. Bilo je, kakor bi bil prinesel v družbo s pestrih livad dehtečega cvetja in razlil iz svojega blagega srca oživljajoče žarke. Zato so se dne 13. avgusta na pokopališču v Pobrežju p. M. z bridko žalostjo od njega poslovljali g. soproga in gg. hčerki, zastopniki šolskih oblasti, mnogi tovariši, prijatelji in znanci ter številni njegovi učenci. V ginljivih govorih so ga za njegovo delo zahvaljevali v imenu občine Račje g. poveljnik tamošnje požarne brambe, v imenu prosvetne uprave g. oblastni šolski nadzornik Senkovič in za šolo v Račjem njegov naslednik g. Mohorko. Posebno otožni smo vzeli od njega slovo njegovi tovariši. Nismo klicali običajnih poslovnih besed: »Slava Tvojemu spominu!«, saj njegovo ime se sveti kakor zvezda na nebu, marveč iz naših iskrenih src je kipela vroča želja: »Na svidenje tam gor nad zvezdami!«

S. V.

— *Poverjenike Slov. Šolske Matice* vljudno naprošam, da mi določijo sigurno do 15. oktobra sezname članov svojega poverjeništvu in nanje pripadajoče zneske. — *Pavel Plesničar,* blagajnik Slov. Šolske Matice v Ljubljani.

— *Konservatorij marib. obl. Dragotin Hasl,* Josip Segula, Zinka Lovrec. — *Upokojitve:* Sotoček Martin, Bežjak Simon, Brumen Anton, Šerhak Ivan, Bajar Alojzij.

— *Imenovanja:* Slov. Bistrica Janko Korže, Šostanj Miloš Tajnik, Belica Drag. Kos, Vučja Vas za šol. upr. Zdravko Kovač, St. Jernej na Dol. Janko Golob za šol. upr., Maribor na II. deš. osn. šol. Rudolf Mencin (pridelen sres. pogl. v Prevaljah), Silvester Rode in Peter Loparnik.

— *Nevesela vest.* Kakor imamo poročila se v merodajnih krogih resno razmišlja, da bi se z novim finančnim zakonom dvignila službena doba vsemu uradništvu od 35 na 40 službenih let.

— *Poročila se je tovarišica Ruša Kersnikova* na Brdu z gospodom Gilbert Zupančičem, sodnikom istotam. Čestitamo!

Upokojitve, napredovanja in imenovanja.

POJASNILO.

Na mnoga ustna in pismena vprašanja glede nameščenja v učiteljski službi pojasnjujem, da še niso dospela vsa poročila o začasnem nameščenju nadštevilih učnih oseb in da je nadzornik za osnovno šolstvo teden dni na dopustu. Ko pridejo vsa poročila in se vrne nadzornik, kar se zgodi v najkrajšem času, stavi prosvetni oddelek predloge glede novih nameščenj, oziroma premeščenj. Dotlej naj učiteljsvo čaka in z nepotrebnim beganjem ne komplicira poslovanja. Zlasti ne gre, da nekatere učne osebe odhajajo na svoje službene kraje brez dekreta, dasi morajo biti pravilno razrešene prejšnjega službovanja.

V Ljubljani, dne 7. septembra 1926.

Dr. Drag. Lončar.

— *Imenovanje novincev v mariborski oblasti.* Na predlog prosv. odd. so po čl. 6. in 15. č. z. imenovani v II. kat. 5. sk. s 60% pol. plače (Glej »Ročni zapisnik«, ki ga naročijo v Učit. tiskarni): V Dolini, srez Dolnja Lendava Martin Ambrož; v Zamostju Milan Erker; v Nedelci Alojzij Puppis; v Bogojini Josip Prisljan; v Konjicah Josip Stopar; v Ljutomeru Stanko Zavratinik; v Slovenski Bistrici Franc Vičar; v Studencih Josip Bajde; v Hajdini pri Ptujih Albert Fras; v Radvanju Ivan Dšura; v Pertoči Ivan Prisljan; v Tišini Ivan Breželj; v Brezovcih Viljem Baltezar; v Vidoncih Adolf Draxler; pri Sv. Tomažu Karel Šopec; v Sostanju Jurij Vreželj; pri Sv. Lenartu Fran Rogel; v Znanjavih Rudolf Pip; pri Sv. Miklavžu Aleksander Majhen; na Bregu pri Ptujih Albin Podjavoršek; v Slovenjgradcu Miroslav Vajtak.

— *Po razpisu na predlog prosv. odd. po čl. 71. je imenovan v Kranju za stalnega učitelja deške osnovne šole Vladimir Rojina.*

— *Na predlog prosv. odd. v Mariboru, po čl. 71. V Mariboru za učiteljico II. deš. osnovne šole Franja Škof-Kavčič; za učiteljico II. deške osnovne šole Jelisa Kokoli; za učiteljico II. deš. osnovne šole Matilda Ungar.*

— *Na lastno prošnjo so imenovani:* Marija Bratkovič-Smerdelj v St. Janž na Vinski gori; Zmagoslav Konečnik v Sv. Vid pri Planini; Milan Jaklič v Makole, srez Maribor; Zora Dolar v Sv. Jakob v Slov. Goricah; Karolina Čonč v St. Jur v Slov. goricah; Viktorija Crnko v Sv. Križ pri Mariboru; Kristina Petek v Prosenjakovce; Valentina Logar v Sv. Lenart v Slov. goricah; Florentina Metlika-Dimnik na osn. šolo v Slov. Bistrici; Maks Pivc na osn. šolo v Žalcu; Kekec Anton v Apače, srez Ljutomer; Matija Tomažej v Sv. Tomaž pri Ormožu; Kogoj Ana v Polzele; Ana Matek v Rečico ob Savinji; Makso Povh v Sv. Kunigundo; Rudolf Vižintin v Sv. Jurju v Slov. goricah; Drago Perdan v Strojino; Albina Golež v Kebelj; Marija Pahor-Janežič v Skarčuno; Kljun Hilda v Makolah; Angela Porekar v Središče ob Dravi; Josip Kržižič v Sv. Duhu na Ostrém Vrhu; Karel Krepek v Sv. Lovrencu na Pohorju; Marija Mervič na l. dekl. meščansko šolo v Ljubljani; Josip Petru v Kapljo; Bekar Marta v Cadrani; Josip Kržman v Sv. Janž pri Dravogradu.

Naša gospodarska organizacija.

UČITELJSKI KONVIKT V LJUBLJANI BO ZGRAJEN TEKOM DVEH LET,

če izpolni vsakdo sledeče pogoje:

1. da v svojem razredu uporablja le zvezke Učit. tiskarne;
2. naroča tintne proizvode in ekstrakte le pri tvrdki »Ides« v Kranju;
3. nabavi za svojo šolo šolsko lekarno, ki stane le 350 Din;
4. kupi za svoj razred vsaj 3 izvode zemljevida Gorenjska ravnina (Ljubljana, Kamnik, Kranj, Mežica) à 7 Din.
5. naroči za šolo trokar, požiralnikovo cev in vrtno potreščine le potom Učit. konvikta;
6. da se oblači le v manufakturo tvrdke Iv. Kosa v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 2;
7. ali konfekcijo tvrdke I. Maček Ljubljana, Aleksandrova cesta;
8. da zdravi svoje zobe le pri g. Vrankarju v Ljubljani;
9. po možnosti nabavi za svojo šolo (potom konvikta) Kosmosova učila iz mehanike, optike, kemije, elektrotehnike;
10. da vsaka šola priredi le eno igro v korist naše mladine (à 300 Din);
11. če vsaka učna moč pridobi v svojem okolišu vsaj po en dar do zneska 100 Din in
12. če se zaveda, da na gospodarski osamosvojitvi in okrepitvi temelji vsakršna stanovska organizacija, in zato
13. plača letno članarino à 100 Din;
14. preračuna dohodke po 573 šolah, 1656 razredov ljubljanske oblasti, 375 šolah, 1316 razredov mariborske oblasti, skupaj 948 šol, 2972 razredov!!

iz nase stanovske organizacije.

Vabila:

— *Vabilo k odborovi seji učit. društva za mariborski šol. okraj,* ki se bo vršila v Učiteljskem domu v Mariboru, Slov. ul. 2, v nedeljo 19. t. m. ob 9. uri zjutraj. Dnevni red: društveno delovanje v bodočem društvenem letu. — *Šijanec,* preds.

— *Belokranjsko učiteljsko društvo* zboruje v soboto dne 18. septembra 1926 ob 11. uri v Črnomlju. Dnevni red: 1. ob 11. uri pevska vaja; 2. ob 13. uri: a) odobrenje zadnjega zapisnika, b) poročilo predsedstva, c) poročilo o pokrajinski skupščini — poda tovariš Tončič, č) poročilo o državni skupščini — poda tov.

Štrbenk, d) delovni program za l. 1926/27, c) slučajnosti. Vdeležba stanovska za vest — neopravičeni bodo globljeni! — *Odbor.*

— *Savinjsko učiteljsko društvo za vranski okraj* zboruje v četrtek 16. sept. ob 10. uri na Gomiškem. Poleg običajnih točk sporeda sta tudi poročili tov. F. Rožanca o pokrajinski skupščini v Celju in tov. E. Križve o državni skupščini in kongresu v Beogradu. Ker je urediti nove članske izkaze, je udeležba članska dolžnost. — *Predsednik.*

Ferijalni Savez učiteljstva.

ZAHVALA

»Ferijalneza Udruženja Jugoslovenskega Učiteljstva« ob priliki poučne ekskurzije po Češkoslovaški od 2. do 21. julija t. l.

Ob prihodu v domovino iz bratske Češkoslovaške nam srce narekuje, da izrečemo javno zahvalo vsem, ki so pripomogli z izredno požrtvovalnostjo, da je naša ekskurzija po ČSR v tako polni meri uspela.

Naša prva in najprisrčnejša zahvala našemu Františku Knouřeku, ki nam je v največji meri pridobil toliko ugodnosti na vsej naši poti! Dragi František! Izpolnila se je naša želja in Tvoja obljuba, da spoznamo češkoslovaško zemljo, narod, industrijo in kulturo, se je uresničila. Prepričani smo, da boš v naši družbi na vseh naših nadaljnjih potovanjih!

Pri vsej ekskurziji po ČSR smo odazili kar tekmovalno naklonjenosti, gostoljubnosti in to ni izviralo iz formalnosti, ampak iz resnične slovanske ljubezni. Preobširno bi bilo navesti vse one, ki so to ljubezen tudi dejansko dokazali.

Praha: Zahvala stanovaniskemu odboru VIII. vsesokolskega izleta za preskrbo prenočišč in v središču Prahe na Vaclavskem trgu mešti.

Pizen: Tov. J. Kocku, A. Ottisu, V. Lanetu, odbornikom učit. jednote, ravnateljstvu pivovarne za vodstvo in gostoljubnost itd.

Hradec Králové, A. Smidu predsedniku učit. jednote »Budec« Králohradechá, B. Ryba, ravnatelju mešč. šole in predsedniku Královéhradečkeho krajskega spolku učiteljstva mešt. škol, K. Sikaček, predsednikni školni rady, vodstvu pivovarne.

Pardubice: Tov. J. Otavi, starosti Sokola dr. Lipčiku, J. Hloušek, g. Još. Zdeněk Raušarju, vrchni finančni rada a spisovatelji itd.

Brno: Tov. Fr. Kiseska, članu mestske rady, dr. Karel Mraček, redakterju okrajni inšpektorju in zastopniku Češko-Jugoslovenske Lige, Vacl. Reihu, preds. učit. jednote, J. Orivanek, preds. pravnih odboru Spolku Učit. K. Nazar, jednotele ustredujního spolku učiteljského na Morave našemu voditelju, na Tatru tov. Dvořáčeku, Sokolom in Sokolicam, sokolski godbi, zastopnikom mestne občine za triumfalni sprejem na postaji, za sijajni banket itd.

Luhacovice: Zastopniku Luhacovic g. Jaudeku, starosti Sokola Zahorvsky, ravnatelju letovišča Fr. Hohaus, Sokolstvu, sokolski godbi itd. za najlenši sprejem, gostoljubnost itd., orkestru za koncert itd.

Zlín: Iskrena hvala g. Bati, imejtelju svetovnoznane tovarne čevljev za brezplačno vožnjo z avtomobili od Luhacovic do Zlina in za gostoljubnost.

Blansko Mačeha: Upraviteljstvu Jam v Mačehi za naklonjenost.

ARGUS je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS -ove informacije so valdar točna izbrpne in hitre
ARGUS se nahaja v Vuks Karadžića ul. II. Beograd
ARGUS -ov telefon je 6-25, a brzojavni naslov Argus

Šolske zvezke po konkurenčnih cenah, iz najboljšega papirja s pivnikom izdeluje Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6. Učiteljsvo opozarjamo, da naj uvede te zvezke v šole in naj zahteva v trgovinah zvezke Učiteljske tiskarne.

Zvezki se prodajajo v korist „UČITELJSKEGA KONVIKTA“ v Ljubljani in „UČITELJSKEGA DOMA“ v Mariboru.